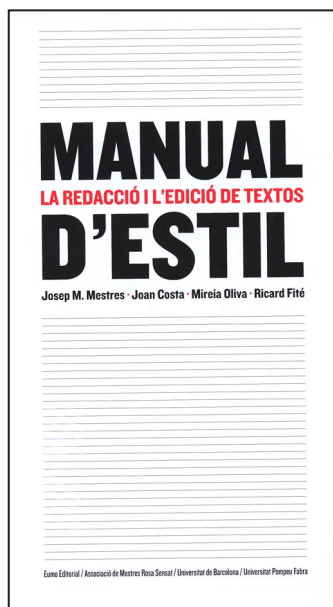

Ressenyes

Manual d'estil: la redacció i l'edició de textos

Tinc el privilegi de disposar d'un espai radiofònic diari («La paraula del dia»), que em permet comentar qualsevol paraula o expressió de la nostra llengua, tant si és d'un registre culte com vulgar, patrimonial o manllevada, general o d'argot, del català estàndard o del dialectal. Només procuro que la paraula triada tingui relació amb l'actualitat; això em permet fer-me ressò de publicacions que ajuden a conèixer i a millorar el nostre idioma.

Doncs bé, quan va sortir la tercera edició del Manual d'estil, hi vaig dedicar un dels meus comentaris i durant uns quants dies van arribar a l'emissora missatges i trucades demanant la referència del llibre. No em va sorprendre, perquè en els diversos espais de què he disposat als mitjans de comunicació per promoure l'amor i l'interès per la llengua, constato que hi ha set de correcció. Una set malaltissa produïda per la inseguretat lingüística que ens fa veure interferències a tot arreu. Malauradament, les interferències hi són i en tal quantitat que les vacil·lacions estan justificades. No cal que ho expliqui en una revista adreçada als professionals de la llengua.

No vaig enganyar els oients. Els vaig deixar clar que el Manual d'estil no és un recurs de primers auxilis lingüístics. No, aquest és un llibre que vol resoldre totes les dificultats que planteja un text escrit en català. Els autors no ho diuen pas així, ells eviten la paraula totes perquè són els primers a saber que l'eina perfecta —etimològicament: acabada— no existeix. La llengua es mou de pressa, les convencions del món editorial i del mateix món global extralingüístic no paren de créixer i sempre hi ha territoris relliscosos, nous punts de controvèrsia. Per això s'ha d'anar reeditant un llibre com aquest, de la mateixa manera que els diccionaris s'han de posar al dia cada vegada amb més freqüència. Un cop aclarit això, he de reconèixer que jo, quan parlo d'aquest llibre, repeteixo sempre la mateixa frase: aquí hi és tot.

La correcció lingüística té en català un defecte de naixement. Se sol associar a un nivell elemental de paraules genuïnes i barbarismes censurables. I res més, com si n'hi hagués prou a evitar paraules com decepcionar, pues o patinasso. Les persones que llegiran aquestes ratlles saben que el Manual d'estil tracta dels estadis més complexos, fins i tot sofisticats de la llengua, on cal dir que hi ha tantes intromissions com en els nivells més elementals. Però saben, també, que encara no ha arrelat prou la consciència de la pulcritud lingüística, l'autoexigència d'empreses, institucions i professionals a l'hora de produir textos impecables. També en aquest camp la necessitat crea l'òrgan. Per això, en totes les llengües de cultura on hi ha un nivell molt alt d'exigència, es disposa d'obres de consulta obligada per als professionals de la confecció, la correcció i l'edició de textos. La tercera edició d'aquest Manual d'estil confirma que anem pel bon camí, que filar prim en qüestions de llenguatge no és una mania de quatre correctors puntimirats. També demostra que el Manual és ja la nostra referència indiscutible. No m'estranyaria que continués fent via durant molts anys i que hi treballassin noves mans quan arribi l'hora. Això és el que passa quan una obra es tan sòlida que es converteix en tradició.

Les novetats d'aquesta edició revisada, ampliada i complementada amb un valuós CD estan repartides al llarg de tot el volum, però en destaquen aquestes: nou quadre, amb més casuística, dedicat a l'apostrofació; modificacions de la puntuació dels diàlegs; reformulació de la diferència entre nom comú i nom propi; ampliació dels casos previstos en els usos de majúscula i minúscula; criteris per a la citació dels recursos electrònics, i actualització dels topònims de tot el domini català, especialment el gruix de noms valencians oficialitzats.

Dades bàsiques

MESTRES, J.M. [et. al.]

Manual d'estil: la redacció i l'edició de textos.

Vic, Barcelona: Eumo Editorial, 2007. 1.088 p.

ISBN 978-84-9766-146-1

Autor de la ressenya

Ramon Solsona

La bibliografia està posada al dia (fins a la tardor del 2006) i les aportacions més importants dels últims anys estan incorporades al corpus de l'obra. Hi trobem, doncs, les novetats de caràcter lexicogràfic de l'IEC i d'altres diccionaris. També inclou criteris de diversa mena —ortogràfic, gramatical, lèxic— que figuren en diversos llibres d'estil recents de publicacions i entitats diverses. I en molts casos adopta els criteris de la gramàtica normativa que prepara la Secció Filològica de l'IEC, a partir dels documents de caràcter provisional que ha avançat la mateixa institució.

El CD-ROM que inclou el Manual és un salt endavant, una millora notable que facilita la consulta de repertoris més aviat tancats on, més que no pas criteris, hi ha solucions pràctiques a qüestions molt concretes. El format PDF facilita la visualització i la consulta d'aquest contingut: «1) la portada i la pàgina de crèdits; 2) el pròleg a la tercera edició; 3) la llista de termes físics, químics i matemàtics més usuals simbolitzats; 4) la llista de símbols físics, químics i matemàtics no alfabetitzables; 5) la llista de símbols físics, químics i matemàtics encapçalats per lletres de l'alfabet llatí; 6) la llista de símbols físics, químics i matemàtics encapçalats per lletres gregues; 7) la llista d'expressions abreujades més usuals; 8) la llista d'abreviacions més usuals; 9) la llista de comarques i de capitals de comarca dels Països Catalans; 10) la llista de municipis dels Països Catalans; 11) la llista d'obres de consulta del capítol XXIII; 12) l'índex analític; 13) l'índex general, i 14) el currículum dels autors.»

Des de la meua perspectiva d'autor literari, el Manual és com aquells telèfons mòbils que et permeten fer de tot, però que tu només fas servir per a un dos o un cinc per cent de les possibilitats que t'ofereix. Jo sento, però, una atracció irresistible pels signes especials de puntuació com el cristus, l'aristocràtic signe de paràgraf o les antigues claus, aquelles cintes verticals de longitud variable que es feien amb els traços prim i gruixuts de la cal·ligrafia. Al Manual hi són tots tres, és clar, i tots els parents de la família tipogràfica, fins i tot els més remots. També m'entusiasmen els «termes físics, químics i matemàtics més usuals simbolitzats» i els «símbols físics, químics i matemàtics no alfabetitzables» que hi ha al CD. Són jardins de plantes exòtiques endreçades amb el gust i l'elegància dels vastos parcs de Versalles. Em veuria amb cor de fer-ne un elogi abrandat sense entendre un borrall de què volen dir.

Espero que aquesta confessió d'ignorància embadalida no resti cap mèrit a una obra caracteritzada per l'exhaustivitat i el rigor. I espero també que aquest escrit no transgredeixi gaires preceptes dels milers que el Manual d'estil enumera.

